

SAKSFRAMLEGG

Til:
Universitetsstyret

Møtedato:
13.05.2020

Sak:

Stenging og forsinkelser i bygging av Avdeling for komparativ medisin

Innstilling til vedtak:

1. Universitetsdirektøren skal ha videre dialog med Kunnskapsdepartementet og Statsbygg med sikte på kompensasjon for kostnader UiT er påført som følge av stenging og forsinkelser i byggingen av Avdeling for komparativ medisin (AKM).
2. Det etableres et fond for reetablering av forskningsaktivitet ved AKM som skal forvaltes i henhold til de retningslinjene som er fastsatt av fakultetsstyret ved Det helsevitenskapelige fakultet (Helsefak).
3. Inntil videre dekkes merkostnadene UiT Norges arktiske universitet (UiT) er påført gjennom følgende overbudsjetteringer:
  - a. Det settes av 40 mill. på UiTs reserve. Midlene overføres til Helsefak.
  - b. Øvrige merkostnader føres gjennom overbudsjettering på Helsefak.
4. Universitetsdirektøren bes om å komme tilbake til styret med en endelig sak knyttet til det økonomiske oppgjøret etter at dialogen med KD og Statsbygg er avsluttet.

Bakgrunn

Det vises til sak O-2/20 og til muntlige orienteringer på foregående styremøter om Statsbyggs utfordringer med å få ferdigstilt arealene for Avdeling for komparativ medisin (AKM).

Formålet med denne saken er å:

- a) gi en orientering om status og tidsplan for arbeidet med å ferdigstille arealene.
- b) gi en oversikt over de merkostnadene UiT v/Det helsevitenskapelige fakultet er påført som følge av forsinkelsene
- c) foreslå en prosess for kortsiktig budsjettmessig håndtering av merkostnadene inntil prosessen med Statsbygg er avsluttet.
- d) orientere om tiltak rettet inn mot arbeidsmiljø og arbeidstagere

Status og tidsplan for ferdigstilling av AKM

AKM 1

AKM består av ulike arealer. Den eldste delen (*omtalt som AKM 1*) er de opprinnelige arealene for smådyrforskning i MH 1. Disse arealene ble besluttet stengt i byggeperioden for det nye anlegget i MH 2 (se under), fordi byggearbeidene i den nye delen virker forstyrrende inn på dyr og forskningsaktiviteter i AKM1. Det har også vist seg nødvendig å gjøre oppgraderinger både av innvendige overflater og av det tekniske anlegget i og i tilknytning til den gamle delen. Statsbygg og UiT er enige om at:

- de byggearbeidene som gjenstår i hoveddelen av AKM 1, utføres i regi av UiT og vil være ferdig i løpet av juni 2020 (dette arealet vil huse vesentlige deler av forskeraktiviteten ved AKM).
- de gjenstående byggearbeidene som må utføres av i de andre delene etter den tid, vil kunne gjennomføres av Statsbygg uten at det virker forstyrrende inn på driften av AKM 1.
- ombyggingsarbeidene for en mindre del av AKM 1 (den såkalte «Isolasjonsenheten») må på grunn av spesielle krav til smittesikkerhet ferdigstilles i tilknytning til AKM 2 (se under).

Søknad til tilsynsmyndigheter om oppstart av drift av hoveddelen av AKM 1 vil bli sendt så snart byggearbeidene er avsluttet. Saksbehandlingstiden er inntil 45 dager. Etter dette kan anlegget åpnes for drift.

AKM 2

Den nye delen av AKM er en utvidelse av AKM1 som er utført som en del av MH2-prosjektet og er fasiliteter beregnet for store dyr. Denne omtales som AKM 2. Statsbygg anslo i mars at dette anlegget ville være ferdig i løpet av høstsemesteret. Det har siden den gang vært tett kontakt med UiT og i løpet av uke 21-22 vil Statsbygg og UiT være enige om en mer presis tidsplan for de gjenstående arbeidene som må utføres for at anlegget skal tilfredsstillere relevante krav. Denne tidsplanen vil også omfatte arealene i den såkalte «isolasjonskorridoren i AKM1 (se ovenfor). Universitetsstyret og brukerne vil bli orientert. Universitetsdirektøren vil også kunne gi supplerende informasjon omkring dette på styremøtet 13.5., basert på den kontakten som vil være med Statsbygg i tiden frem til styremøtet.

Merkostnader knyttet til stenging og forsinkelser

Stengingen av AKM 1 og forsinkelsene i bygging av AKM 2 har påført UiT v/Det helsevitenskapelige fakultet betydelige merkostnader¹. De påløpte merkostnadene er hovedsakelig knyttet til forlengelse av midlertidige stillinger (stipendiat, postdoktor, forskere). I tillegg har fakultetet benyttet betydelige ressurser på alternative fasiliteter hvor dette har vært mulig, det vil si benyttelse av andre dyrefasiliteter i inn- og utland og bygging av mindre fasiliteter i Tromsø. I 2019 var det total regnskapsført 31 mill. kroner til slike tiltak. I løpet av 2020 (gitt åpning av AKM 1 i juni) vil dette beløpet ha steget til om lag 55 mill. i påløpte kostnader. Ytterligere kostnader vil påløpe i 2021 og 2022. For en nærmere redegjørelse for hvordan kostnadene fordeler seg (pr. institutt m.m.) vises det til vedlagte sak fra fakultetsstyret ved Helsefak.

---

¹ Merkostnader knyttet til byggearbeider omtales ikke i denne saken.

Det er kun en del av dyrestammene det har vært mulig å flytte til alternative arealer. Mange forskningsgrupper har dermed fått innstilt eller sterkt redusert sitt aktivitetsnivå. Faste vitenskapelig ansatte utgjør kjernen og kontinuiteten i fagmiljøene, men har gått uten mulighet til bruk av infrastruktur for sin primære forskning i snart 3 år. De tapene dette medfører i form av forspilte muligheter for ekstern finansiering, kompetansegap m.m., er ikke enkel å beregne. Forskningsgruppelederne har selv anslått dette til å utgjøre over 100 mill. kroner, og det er i alle fall udiskutabelt at de berørte miljøene vil trenge betydelig drahjelp for å bygge seg opp igjen den dagen AKM åpner og aktivitet kan igangsettes på nytt.

Basert på dialog med forskningsmiljøene har Det helsevitenskapelige fakultet foreslått at det skal opprettes et fond med en ramme på 45 mill. fordelt over 3 år (15 mill. per år) der miljøene kan søke om midler til følgende tiltak:

For faste vitenskapelig tilsatte

- Finansiering av midlertidige stillinger og/eller engasjement for å dekke kompetansegap som har oppstått
- Finansiering til midlertidige stillinger og/eller engasjement for å forsterke grupper i oppstarten
- Driftsmidler til pilotstudier eller lignende for å komme i posisjon for å søke ekstern finansiering
- Finansiering av tiltak for opplæring og oppdatering

Nye tiltak for midlertidig tilsatte

Midlertidig vitenskapelig tilsatte som er rammet har fått sine tilsetninger forlenget, men har fått forsinkelser i sine karrierer som kan skape problemer i fortsettelsen. Det bør vurderes ytterligere tiltak for denne gruppen i forlengelsen av deres tilsetningsforhold.

- Overgangsstipend for å søke eksterne midler
- Ev. nye midlertidige stillinger

For å sikre relevans og kvalitet i tiltakene foreslår fakultetet at det opprettes et utvalg som får til mandat å innstille beslutninger til dekanen. Dette innebærer at utvalget rådgir dekanen i fastsetting av kriterier for tiltakene, og saksbehandler hvem som skal tildeles støtte. Utvalget skal bestå av institutt- og fakultetsledelsen, og representasjon fra brukermiljøene (for nærmere detaljer se vedleggene).

Økonomisk håndtering av merkostnadene på kort og lang sikt

Universitetsdirektøren anser at Statsbygg som byggherre har hovedansvaret for forsinkelsene i byggingen av AKM. Ut fra dette er det også rimelig at Statsbygg er den som bør dekke en vesentlig del av de merkostnadene UiT er påført. Universitetsdirektøren har allerede tatt dette opp med Kunnskapsdepartementet og vil via KD forfølge saken videre overfor Statsbygg. Dette må naturligvis skje innenfor statsforvaltningens rammer - med de muligheter og begrensinger det innebærer.

Inntil det foreligger en avklaring i denne dialogen med KD og Statsbygg er det ikke noe annet alternativ enn å håndtere merkostnadene ved hjelp av de budsjettfullmaktene UiT selv har. Så langt har samtlige utgifter internt blitt belastet budsjettet til Det helsevitenskapelige fakultet.

Universitetsdirektøren mener det er rimelig å finne en intern løsning som avlaster Helse-fak for den betydelige belastningen disse utgiftene innebærer. Skal man kunne gjøre dette uten å måtte ta fra andre enheter på UiT, er det i første omgang mest nærliggende å foreslå en ekstraordinær overbudsjettering for 2020 der Helsefak avlastes ved å få tilført midler over UiTs såkalte reserve. I denne omgang foreslår universitetsdirektøren at Helsefak tilføres 40 mill.

Dette tilsvarer en betydelig andel av de merkostnadene som vil være påløpt ved utgangen 2020 (totalt 55 mill). Med en slik kortsiktig løsning er det naturlig at universitetsdirektøren kommer tilbake til styret med en sak om de endelige økonomiske disposisjonene på UiT, etter at prosessen med Statsbygg er avklart og det er foretatt et sluttoppgjør rundt AKM. For å skape forutsigbarhet for Helsefak anbefaler universitetsdirektøren at det samtidig gis en garanti om at midlene Helsefak får tildelt over reserven i denne omgang ikke vil bli trukket tilbake på et senere tidspunkt– uansett hvilket økonomisk utfall saken med Statsbygg får. Det overlates til Helsefak selv å avgjøre hvordan de resterende merkostnadene (som fortsatt ligger på fakultetsnivå) skal håndteres innenfor fakultetets budsjett og budsjettfullmakter.

Universitetsdirektøren anbefaler også universitetsstyret å godkjenne forslaget fra Helsefak om opprettelse av et fond som skal forvaltes ut fra de kriteriene fakultetet har angitt. Avklaringer rundt kostnadsfordelingen knyttet til fondet bør imidlertid ikke foretas før etter at oppgjøret med Statsbygg er avsluttet. Tildelinger fra fondet for 2020/2021 må inntil videre i sin helhet dekkes gjennom (over-) budsjettering på Det helsevitenskapelige fakultet. Skulle UiT komme i en situasjon der betydelige deler av fondet må finansieres av UiT selv, må Helsefak påregne å bære en vesentlig andel av disse utgiftene.

Tiltak for ivaretagelse av personer og arbeidsmiljø

Stengingen av AKM har en rekke alvorlige konsekvenser for personer og arbeidsmiljø som ikke kan måles i kroner og ører. Det helsevitenskapelige fakultet har derfor inngått en avtale med HEMIS bedriftshelsetjeneste om kartlegging av konsekvenser for berørte arbeidsmiljøer som følge av stengingen av AKM. Det ble 3. mars 2020 inngått avtale med HEMIS om å lage en kvantitativ arbeidsmiljøkartlegging for forskningsgruppemedlemmer/ansatte som er berørt av stenging AKM ved Helsefak. Spørsmålene i kartleggingen ble utarbeidet i tett dialog mellom HEMIS, fakultetet og instituttledere på berørte enheter.

Undersøkelsen omfatter spørsmål om:

- Fysisk og psykisk helse
- Balanse jobb – hjem/familie
- Egen karriere
- Omdømme: egen forskning/ forskningsgruppen/ instituttet/ fakultetet/ UiT
- Framtiden
- Generell tilfredshet med UiT, fakultetet, instituttet osv.

Det ble i undersøkelsen også spurt om hva fakultetet og arbeidsgiver kan bistå med for å avhjelpe situasjonen.

Undersøkelsen ble sendt ut til alle berørte ansatte **30. mars**, og det var totalt 180 ansatte (tekniske og vitenskapelige ansatte) som mottok undersøkelsen. Svarfristen var **20. april**, og HEMIS jobber

nå med å utarbeide en rapport på bakgrunn av alle svar. Helsefak forventer at rapporten oversendes rundt **5. mai**. Når rapporten er klar, vil HEMIS i første omgang presentere funnene for fakultetsledelsen og berørte instituttledere.

Ut fra rapporten vil fakultetet i samarbeid med HEMIS se hvilke forskningsgrupper/ansatte det vil være hensiktsmessig å gjøre mer kvalitative kartlegginger av: eks. gjennom intervju, gruppeseminarer, en-til-en samtaler etc. i regi av HEMIS.

Jørgen Fossland
universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Status Avdeling for komparativ medisin (AKM) - kompenserende tiltak
- 2 Møtereferat fra Helsefaks fakultetsstyremøte 19.03.20